

תאריך עדכון: 13 בספטמבר 2018

גישות חברתיות ופסיכולוגיות ליישוב סכסוכים:

(מס' קורס 27700)

Socio-psychological approaches to conflict resolution

מרצה: ד"ר דניס קאן

סוג הקורס: שיעור

מסטר א' ימי שלישי 18:00-20:00

מסטר ב' ימי שלישי 19:00-21:00

היקף שעות: 2

מסטר: א-ב

שנת לימודים: תשע"ט

א. מטרת הקורס ותוצרי למידה:

הקורס יעסוק בהיבטים הפסיכולוגיים חברתיים של ניהול ויישוב סכסוכים. מטרת הקורס היא לרכוש ידע תיאורטי עדכני בסוגיות המרכזיות בתחום, במסגרת של שיעורים, תרגילים וניתוח מקרים.

תוצרי למידה

בסיום הקורס הסטודנטים אמורים לרכוש את היכולת:

1. להסביר (בע"פ ובכתב) באופן ברור ותמציתי תאוריות ומושגים מרכזיים בפסיכולוגיה חברתית (כגון, תאוריית הזהות החברתית, תאוריית הקונפליקט הממשי, הטיית האישוש, naive realism, דיסוננס קוגניטיבי וכו') לצד שלישי.
2. לדעת לקרוא מאמר מחקרי בפסיכולוגיה חברתית, להבין את הרעיון המרכזי, להסבירו לצד שלישי ולנהל דיון ביקורתי לגבי מה ניתן להסיק מתוצאות המחקר.
3. לזהות בעיות וחסמים בסכסוכים ומשא ומתן ולנתחם לפי תאוריות ומושגים מרכזיים בפסיכולוגיה חברתית.
4. להשתמש בידע הנרכש בסעיף 3 מעלה כדי לבנות אסטרטגיות להתמודד עם חסמים בסכסוכים ומשא ומתן

ב. תוכן הקורס

רציונל, נושאים

הסטודנטים ילמדו איך הפסיכולוגיה האנושית משפיעה על ההתנהלות בסכסוך: זהות קבוצתית, רגשות, תהליכים קוגניטיביים, רקע תרבותי והתפיסה של הסיטואציה משפיעים על ההתנהלות בסכסוך. הבנה של נושאים אלו עוזרים לזהות חסמים פסיכולוגיים ליישוב סכסוכים ולבניית אסטרטגיה על מנת לנהל וליישב סכסוכים בצורה מיטבית.

מהלך השיעורים

שיטת ההוראה משלבת הוראה פרונטלית עם תרגילי כיתה, באופן אינדיבידואלי ובקבוצה.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים

נושא	תאריך	מספר פגישה
מבוא לגישות חברתיות ופסיכולוגיות ליישוב סכסוכים	16.10	1
דילמות חברתיות	23.10	2
תאוריית הקונפליקט הממשי, תאוריית הזהות הקבוצתית	6.11	3
	13.11	4
קוגניציה חברתית	20.11	5
Naïve realism	27.11	6
	11.12	7
הטיית האישוש	25.12	8
	1.1	9
דיסוננס קוגניטיבי	8.1	10
רגשות שליליים	15.1	11
פסיכולוגיה בין תרבותית	26.2	12
	5.3	13
Reactive devaluation	12.3	14
ייצוגים היסטוריים	19.3	15
Sacred/Protected values	26.3	16
השערת המגע	2.4	17
Interactive problem-solving approach	9.4	18
רגשות חיוביים ומוסריים ושימוש לטובה בהטיות	30.4	19
שימוש לטובה ב-sacred values	7.5	20
תאוריית יסודות המוסר	14.5	21
	21.5	22
הפסיכולוגיה של עמדות פוליטיות	28.5	23
	4.6	24
סיכום וסיום	11.6	25
	18.6	26

ג. דרישות קדם: אין

-

ד. חובות / דרישות / מטלות:

חובות:

- השתתפות פעילה בשיעורים

בקורס זה יש חובת נוכחות בכל השיעורים, שתיבדק מדי שיעור. סטודנט שייעדר מעל ארבעה שיעורים לא יורשה לגשת לבחינה המסכמת, ולא יקבל ציון בקורס. היעדרות מוצדקת כוללת הופשת לידה, מילואים ומחלה עם אישור מרופא. אנא עדכנו את המרצה על היעדרות לפחות 24 שעות לפני השיעור.

- מטלות בית

במשך השנה, הסטודנטים יגישו 3 מטלות בית. במטלה הראשונה, הניתנת בתחילת השנה, הסטודנטים יגישו תיאור קצר (חצי עמוד) של בעיה או חסם בסכסוך. במטלה השנייה, הניתנת באמצע השנה, הסטודנטים ינתחו את הבעיה או את החסם שבחרו לפי תאוריה פסיכולוגית חברתית שלמדנו בקורס (עמוד אחד). במטלה השלישית, שניתנת לקראת סוף השנה, הסטודנטים אמורים להציע דרך לפתור את הבעיה או להפחית את החסם ולנהל דיון ביקורתי לגבי ההשלכות של הפתרון המוצא, תוך שימוש בתאוריות בפסיכולוגיה חברתית (1-2 עמודים). כל המשימות יוגשו באמצעות המודל.

- הצגת מאמר בפני הכיתה

במשך כל השנה, סטודנטים יציגו בזוגות מאמר מול הכיתה. הסטודנטים יקבלו רשימה של מאמרים פוטנציאליים, ויוכלו גם לבחור באופן עצמאי מאמר מחקרי אמפירי שעוסק בפסיכולוגיה של סכסוכים. משך ההצגה כ-10 דקות, כאשר הסטודנטים מתבקשים להציג את הרעיון המרכזי של המאמר, הסבר קצר על תוצאות המחקר ודיון ביקורתי לגבי תוצאות המחקר.

- מטלת אמצע

לקראת סוף הסמסטר הראשון, תערך מטלה כיתתית שכוללת שאלות אמריקאיות ושאלות פתוחות קצרות על בסיס החומר הנלמד במשך הסמסטר הראשון (מאמרים ומערכי שיעור). הפורמט של מטלת האמצע דומה לבחינה המסכמת ומהווה הכנה לקראת הבחינה.

- בחינה מסכמת

הבחינה המסכמת תכלול שאלות אמריקאיות ושאלות פתוחות קצרות וארוכות, על בסיס החומר הנלמד במשך כל השנה (מאמרים ומערכי שיעור).

ה. מרכיבי הציון הסופי:

-	השתתפות פעילה בשיעורים	-
20%	מטלות בית	-
25%	הצגת נושא בפני הכיתה	-
10%	מטלת אמצע	-
45%	בחינה מסכמת	-

ו. ביבליוגרפיה:

* = חומר חובה לקריאה

* Aslani, S., Ramirez-Marin, J. Y., Semnani-Azad, Z., Brett, J. M., & Tinsley, C. (2013). Dignity, Face, and Honor Cultures: Implications for Negotiation and Conflict Management. In M. Olekalns, & W. L. Adair (Eds.), *Handbook of Research on Negotiation* (pp. 249-282). Northampton, MA: Edward Elgar Publishing.

* Graham, J., Haidt, J., & Nosek, B. A. (2009). Liberals and conservatives rely on different sets of moral foundations. *Journal of personality and social psychology*, 96, 1029.

* Halperin, E. (2014). Emotion, emotion regulation, and conflict resolution. *Emotion Review*, 6, 68-76.

* Imhoff, R., Bilewicz, M., Hanke, K., Kahn, D. T., Henkel-Guembel, N., Halabi, S., & Hirschberger, G. (2017). Explaining the inexplicable: Differences in attributions to the Holocaust in Germany, Israel and Poland. *Political Psychology*, 38, 907-924.

* Jost, J. T., Glaser, J., Kruglanski, A. W., & Sulloway, F. J. (2003). Political conservatism as motivated social cognition. *Psychological bulletin*, 129, 339-375.

* Kahn, D. T., Björklund, F., Hirschberger, G. (2018). Threat valuation and political preferences: Cross-national evidence that political rightists and leftists differ in their relative emphasis of different collective threats.

* Kelman, H. C. (1998). Interactive problem solving: An approach to conflict resolution and its application in the Middle East. *PS, Political Science & Politics*, 31, 190-198.

* Ross, L. (1995). Reactive Devaluation in Negotiation and Conflict Resolution. In: K. Arrow., R. Mnookin., L. Ross., A. Tversky., & R. Wilson (Eds.). *Barriers to Conflict Resolution*, (pp. 26-42). NY: Norton.

* Ross, L., & Ward, A. (1997). Naive realism in everyday life: Implications for social conflict and misunderstanding. In E. S. Reed, E. Turiel, & T. Brown (Eds.) *Values and knowledge*, (pp. 103-135). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

* להמן, א. & גונט, ר. (2000). פסיכולוגיה חברתית – כרך 7, האוניברסיטה הפתוחה.

* לנדמן, ש. (2010). ערכים מוגנים כחסם ביישוב הסכסוך הישראלי-פלסטיני. בתוך י. בר-סימן-טוב (עורך). חסמים לשלום בסכסוך הישראלי-פלסטיני (pp. 188-224). ירושלים, קרן קונרד אדנאואר ישראל/מכון ירושלים לחקר ישראל.

* רוקס, ס. & שורצולד, י. (2000). פסיכולוגיה חברתית – כרך ב, האוניברסיטה הפתוחה.

מבוא לגישות חברתיות ופסיכולוגיות ליישוב סכסוכים

De Dreu, C. K. W., Hillie, A., & Özüm, S. (2015). Conflict and negotiation within and between groups. In M. Mikulincer, P. R. Shaver, J. F. Dovidio, J. A. Simpson (Eds.). *APA handbook of personality and social psychology, Volume 2: Group processes*. (pp. 151-159). Washington, DC: American Psychological Association.

Deutsch, M. (2006). Cooperation and competition. In M. Deutsch, P. T. Coleman, & E. C. Marcus (Eds.), *The Handbook of Conflict Resolution: Theory and practice* (23–42). San Francisco: Jossey-Bass.

Rubin J. Z., Pruitt, D. G., & Kim, S. H. (1994). Nature and sources of conflict. In J. Z. Rubin, D. G. Pruitt, & S. H. Kim (Auth.). *Social conflict: Escalation, Stalemate and Settlement*. (pp. 11-26). New York, NY: McGraw-Hill Book Company.

Pruitt, D. G. (1998a). The Dual concerns model, From the chapter: Social Conflict. In D. Gilbert, S. T. Fiske, & G. Lindzey (Eds.), *Handbook of social psychology* (4th ed., Vol. 2, pp. 481-483). New York: McGraw-Hill.

זהות קבוצתית

Nadler, A. (2003). Intergroup Conflict and Its Reduction: A Social-Psychological Perspective on the Work of Neve Shalom/Wahat al-Salam. In R. Halabi & N. Sonnenschein (Eds.): *Inter-Group Dialogue the Neve Shalom/Whaht al-Salam Model*. (pp 13-30). Brunswick, NJ: Rutgers University.

Saguy, T., Dovidio, J. F., & Pratto, F. (2008). Beyond contact: Intergroup contact in the context of power relations. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34, 432-445.

Jussim, L., Ashmore, R. D., & Wilder, D. (2001). Introduction: Social identity and intergroup conflict. In R. D. Ashmore, L. Jussim, D. Wilder (Eds.). *Social identity, intergroup conflict and conflict reduction. Vol 3*. (pp. 3-14). New York, NY: Oxford University Press.

גיבוש ושינוי עמדות

Aronson, E. (2008b). Self-justification. In E. Aronson (Auth.), *The Social Animal 10th ed.* (pp. 180-251). New York, NY: Worth.

Kahn, D. T. (2012). Norm Shifting and Bystander Intervention. In H. Edgren (Ed.), *Looking at the onlookers and bystanders. Interdisciplinary approaches to the causes and consequences of passivity*. (pp. 67-82). Stockholm, Sweden: The Living History Forum.

רגשות

Lindner, E.G. (2011). Emotion and conflict: Why it is important to understand how emotions affect conflict and how conflict affects emotions. In M., Deutsch, P.T., Coleman, & E.C. Marcus (Eds.). *The Handbook of Conflict Resolution, Vol. 2*. (pp. 268-293). San Fransisco, CA: Jossey Bass.

Kahn, D. T., Liberman, V., Halperin, E., & Ross, L. (2016). Intergroup Sentiments, Political Identity, and their Influence on Responses to Potentially Ameliorative Proposals in the Context of an Intractable Conflict. *Journal of Conflict Resolution*, 60, 61-88.

ייחוס ואישיות

Ross, L., Nisbett, R. E. (1990). Introduction. In L. Ross, & R. E. Nisbett (Auth.) *The Person and the situation: Perspectives of Social Psychology* (pp. 1-26). London, UK: Pinter & Martin.

Ross, L. (1977). The intuitive psychologist and his shortcomings: Distortions in the attribution process. In L. Berkowitz, *Advances in experimental social psychology*. 10. New York: Academic Press. pp. 173–220.

הביטים בין-תרבותיים

Murayama, A., Ryan, C. S., Shimizu, H., Kurebayashi, K., & Miura, A. (2015). Cultural differences in perceptions of intragroup conflict and preferred conflict-management behavior: A scenario experiment. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 46(1), 88-100.

Morris, M. W., & Fu, H. Y. (2001). How does culture influence conflict resolution? A dynamic constructivist analysis. *Social Cognition*, 19(3: Special issue), 324-349.

דילמות חברתיות

Pruitt, D. G. (1998b). Social Dilemmas, From the chapter: Social Conflict. In D. Gilbert, S. T. Fiske, & G. Lindzey (Eds.), *Handbook of social psychology* (4th ed., Vol. 2, pp. 471-479). New York: McGraw-Hill.

Bornstein, G. (2003). Intergroup conflict: Individual, group, and collective interests. *Personality and Social Psychology Review*, 7, 129-145.

Avenhaus, R. (2008). Game Theory as an Approach to Conflict Resolution. *The SAGE Handbook of Conflict Resolution*, 86.

Gintis, H. (2008). Game Theory and Human Behavior. In H. Gintis (Auth.). *The Bounds of Reason: Game Theory and the Unification of the Behavioral Sciences* (pp. 47-84). Princeton, NJ: Princeton University Press.

Halevy, N., Bornstein, G., & Sagiv, L. (2008). “In-group love” and “out-group” hate as motives for individual participation in intergroup conflict: A new game paradigm. *Psychological Science*, 19, 405–411.

ייצוגים היסטוריים וערכים מוגנים

Kahn, D. T., Klar, Y., & Roccas, S. (2017). For the Sake of the Eternal Group: Perceiving the Group as Trans-Generational and Endurance of Ingroup Suffering, *Personality and Social Psychology Bulletin*, 43, 272–283.